

Ministru kabinets

Brīvības bulvāris 36, Rīga, LV-1520, tālr. 80000120, fakss 67280469, e-pasts vk@mk.gov.lv, www.mk.gov.lv

1.3.4/1

Aktuālā situācija saistībā ar Zolitūdes traģēdijas izmeklēšanas procesu

Protokols Nr. 1

2015. gada 26. martā

Rīgā, Brīvības ielā 36, Ministru prezidentu zālē

Sēdi vada:

Ministru prezidente Laimdota Straujuma

Sēdē piedalās

Valsts iestāžu pārstāvji

Ēriks Kalnmeiers	Ģenerālprokurors
Andrejs Grišins	Galvenās kriminālpolicijas pārvaldes priekšnieks
Dace Gaile	Iepirkumu uzraudzības biroja direktore
Dace Pelēkā	Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora vietniece
Egita Pole	VM valsts sekretāra vietniece veselības politikas jautājumos
Ervins Alksnis	Rīgas Sociālā dienesta vadītājs
Gundega Ozoliņa	VM Budžeta un investīciju departamenta direktore
Ilona Jurševska	Sociālās integrācijas valsts aģentūras direktore
Ilze Oša	Ekonomikas ministrijas Būvniecības un mājokļu politikas departamenta direktore
Inga Milaševiča	Nacionālā veselības dienesta direktora vietniece
Ingus Allīks	Labklājības ministrijas valsts sekretāra vietnieks
Inguss Virčavs	Rīgas pilsētas būvvaldes vadītājs
Inta Liepa	Finanšu ministrijas Tiesību aktu departamenta direktore
Kristaps Eklons	Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta priekšnieka vietnieks
Oskars Āboliņš	Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta priekšnieks
Pēteris Vilks	Pārresoru koordinācijas centra vadītājs
Ringolds Arnītis	Ministru prezidenta biroja vadītājs

NVO pārstāvji

Kristīne Zonberga	Latvijas Pilsoniskā alianse
Rūta Dimanta	Fonds "Ziedot.lv"

Cietušo pārstāvji

Aija Sannikova	Biedrība "Zolitūde 21.11"
Aleksandra Fedutina	Biedrība "Zolitūde 21.11"
Aleksandrs Fadejevs	Biedrība "Zolitūde 21.11"
Aljona Burve	Biedrība "Zolitūde 21.11"

Imants Burvis	Biedrība "Zolitūde 21.11"
Ineta Jakovele	Biedrība "Zolitūde 21.11"
Marija Mizula	Biedrība "Zolitūde 21.11"
Regīna Ločmele-Luņova	Biedrība "Zolitūde 21.11"
Rolands Kreicmenis	Biedrība "Zolitūde 21.11"
Violetta Mičuna	Biedrība "Zolitūde 21.11"

Protokolē:

L. Titāne – Valsts kancelejas Komunikācijas departamenta konsultante
Sanāksmi sāk plkst. 16.30

Sanāksmes darba kārtība:

1. Aktuālais ziņojums par izmeklēšanas rezultātiem.

Ziņo: Ģenerālprokurors Ēriks Kalnmeiers

2. Informatīvs ziņojums par ārstniecībai novirzītajiem finanšu līdzekļiem un personām sniegto ārstniecisko palīdzību, kā arī par plānotajām aktualitātēm turpmāk.

Ziņo: Veselības ministrijas valsts sekretāra vietiece veselības politikas jautājumos Egita Pole

3. Informatīvs ziņojums par sociālās rehabilitācijas jautājumiem.

Ziņo: Labklājības ministrijas valsts sekretāra vietnieks Ingus Alliks

4. Informatīvs ziņojums par esošo situāciju būvniecības jomā, aktualitātēm un jaunā tiesiskā regulējuma pozitīvajiem/negatīvajiem aspektiem.

Ziņo: Ekonomikas ministrijas valsts sekretāra vietnieks Jurijs Spiridonovs un Finanšu ministrijas Tiesību aktu departamenta direktore Inta Liepa

5. Informatīvs ziņojums par piemiņas vietas izveidi Zolitūdes traģēdijā bojāgājušajiem un cietušajiem.

Ziņo: Rīgas pilsētas būvvaldes vadītājs Inguss Vircavs

6. Jautājumi un atbildes.

1. jautājums

Aktuālais ziņojums par izmeklēšanas rezultātiem

Ziņo: ģenerālprokurors Ē. Kalnmeiers, Galvenās kriminālpolicijas pārvaldes priekšnieks A. Grišins

Sanāksmi atklāj Ministru prezidente *Laimdota Straujuma*, pirms darba kārtības jautājumu izskatīšanas informējot, ka labklājības ministram un iekšlietu ministram uzdots izskatīt un izvērtēt kaprāļa Rolanda Kreicmaņa un atvaļinātā policijas majora Igora Vītola lietas materiālus. Ģenerālprokurors Ēriks Kalnmeiers informē, ka pirmstiesas izmeklēšana ir noslēguma fāzē un drīzumā, pēc dokumentu noformēšanas, varēs uzsākt kriminālvajāšanas procesu.

Par konkrētiem izmeklēšanas rezultātiem ziņo Galvenās kriminālpolicijas pārvaldes priekšnieks A. Grišins: izmeklēšana ir noslēguma fāzē, šobrīd tiek sakārtoti dokumenti, lai uzsāktu kriminālvajāšanu pret aizdomās turamām personām (pašreiz 9 fiziskās personas).

Secināts, ka šīs personas noziedzīgos nodarījumus veikušas juridisko personu interesēs, līdz ar to ir uzsākti piespiedu ietekmēšanas juridiskie procesi pret 5 juridiskām personām. Aktuālais pēdējais mēnešos ir aktīvs darbs ar cietušajiem, kuri atzīti par cietušajiem kriminālprocesā. Šobrīd 143 cietušo tuvinieki atzīti par cietušajiem kriminālprocesā, 59 personas ir cietušās personas ar miesas bojājumiem, 49 personas atzītas par cietušajiem, kuriem nodarīts materiāls vai morāls kaitējums, no kurām 11 ir juridiskās personas. Kopējie traģēdijas zaudējumi mērojami 104 miljonu apmērā, ierosināti 2 kriminālprocesi: viens – par traģēdiju, otrs – pret SIA "Maxima" kā darba devēja nepienācīgu rīcību darba aizsardzības jomā. A. Grišins izsaka gandarījumu par izmeklētāju un citu darbinieku paveikto, norādot, ka darbs pie Zolitūdes lietas bijis liels izaicinājums. Tā rezultātā uzsākta kriminālvajāšana, t. i., lieta tiks nodota prokuratūrai.

Ineta Jakovele interesējas, kādēļ izmeklēšanas procesā nekur nav runa par apsardzes firmas atbildību un par signalizācijas atslēgšanas iemesliem. A. Grišins norāda, ka attiecīgajā laikposmā ārējie normatīvie akti nenoteica, ka cilvēki obligāti jāevakuē. Par darba drošības pārkāpumiem ir noteikts kriminālprocess.

Attiecībā uz signalizācijas atslēgšanu A. Grišins norāda, ka nav iespējams saukt pie atbildības par neesoša normatīvā akta pārkāpumu.

VUGD vadītājs Oskars Āboliņš norāda, ka jaunajos Ugunsdrošības noteikumos tiks paredzēts, ka atbildību par cilvēku neevakuēšanu trauksmes gadījumā turpmāk uzņemsies ne tikai juridiskas, bet arī fiziskas personas. Turpmāk darba devējam būs jāpārlicinās, vai cilvēki ir evakuēti. Plānots, ka jaunie Ugunsdrošības noteikumi stāsies spēkā šī gada maijā. Pašreiz noteikumu projekts tiek saskaņots.

A. Grišins norāda, ka personas, kas tiks sauktas pie atbildības, būtu varējušas novērst traģēdiju, ja būtu ievērojušas tiesību aktos noteikto.

Ē. Kalnmeiers norāda, ka pēc Zolitūdes traģēdijas tika apsekota liela daļa sabiedrisko objektu un novērtēts, vai objekti nerada draudus sabiedrībai.

I. Burvis norāda uz nepietiekamu tiesisko regulējumu būvniecības jomā. Ē. Kalnmeiers tam nepiekrīt, uzsverot, ka normatīvo aktu regulējums būvniecības jomā bija pilnīgi pietiekošs, lai, to ievērojot, traģēdija nebūtu notikusi. Savukārt par politisko atbildību būtu jālemj Saeimas Zolitūdes traģēdijas parlamentārās izmeklēšanas komisijai.

R. Ločmele-Luņova norāda, ka izmeklēšanā izdarīts viss iespējamais, lai noteiktu traģēdijā vainojamās personas. Tāpat R. Ločmele-Luņova piebilst, ka katrai iestādei ir atšķirīga informācija par cietušo skaitu, tādēļ ir apgrūtināta kompensāciju mehānisma noteikšana un SIA "Maxima" investoru apdrošināšanas uzņēmuma kompensāciju izmaksa. R. Ločmele-Luņova uzsver, ka, izmaksājot kompensācijas pēc mantojuma principa, radās būtiskas problēmas – pārējie cietušā radinieki netika informēti par iespēju saņemt cietušā statusu. Šobrīd problēmas ir atrisinātas. Bija iespējams saņemt pabalstu arī no Pareizticīgās baznīcas. I. Jakovele informē, ka šāda informācija nav pieejama visiem cietušajiem. R. Ločmele-Luņova apņemas situāciju noskaidrot.

2. jautājums

Informatīvs ziņojums par ārstniecībai novirzītajiem finanšu līdzekļiem un personām sniegto ārstniecisko palīdzību, kā arī par plānotajām aktualitātēm turpmāk

Ziņo: Veselības ministrijas valsts sekretāra vietniece veselības politikas jautājumos

Egita Pole

(prezentācija pieejama MK mājaslapas sadaļā par Zolitūdes traģēdijas jautājumiem)

E. Pole informē par ārstniecībai novirzītajiem finanšu līdzekļiem un personām sniegto ārstniecisko palīdzību.

Finansējums, kas tika piešķirts, lai segtu ārstnieciskās palīdzības nodrošināšanu no 2013. gada 21. novembra līdz 2014. gada beigām, ir 88 945 EUR. Vidējās viena pacienta izmaksas 1 853 EUR.

R. Ločmele-Luņova informē par problēmsituāciju, kas radusies sakarā ar informācijas nepieejamību par valsts apmaksājamiem pakalpojumiem. Biedrības vadītāja uzdod jautājumu VM pārstāvim par to, kas apmaksāja rehabilitāciju ārzemēs. Tāpat tiek konstatēta problēma, ka slimības pabalstu atsaka, jo likumā noteikts, ka to neapmaksā, ja tiek pārsniegts konkrēts likumā noteiktais slimības nedēļu skaits.

VM pārstāve atzīst, ka valsts nav apmaksājusi ārstniecību ārzemēs, jo šāda palīdzība no neviena cietušā netika lūgta. VM pārstāve aicina visus cietušos ar jautājumiem vērsties Nacionālajā veselības dienestā.

Tiek diskutēts par problēmsituāciju, kurā nonācis R. Kreicmanis. R. Kreicmanim sākotnēji noteikta prognozējamā invaliditāte – 2. grupa (uz pusgadu). Speciālisti VDEAK iesaka "ilgāk sēdēt uz slimības lapas, jo tā ir izdevīgāk". Turpmāk R. Kreicmanim tiek noteikta 3. grupas invaliditāte uz gadu.

Ministru prezidente atkārtoti atgādina, ka par šo gadījumu ir vērsusies pie Labklājības ministrijas un Iekšlietu ministrijas, lai sadarbībā ar Veselības un sporta centru izvērtētu konkrēto situāciju un rastu risinājumu.

Biedrības "Zolitūde 21.11." pārstāve norāda, ka personām, kas dzīvo ārpus Rīgas, ir problēmas ar informācijas saņemšanu.

Lēmums:

1. Labklājības ministrijai sadarbībā ar Iekšlietu ministriju izvērtēt kaprāļa Rolanda Kreicmaņa un atvaļinātā policijas majora Igora Vītola problēmsituāciju sakarā ar invaliditātes piešķiršanu.

3. jautājums

Informatīvs ziņojums par sociālās rehabilitācijas jautājumiem

*Ziņo: Labklājības ministrijas valsts sekretāra vietnieks Ingus Alliks
(prezentācija pieejama MK mājaslapas sadaļā par Zolitūdes traģēdijas jautājumiem)*

I. Alliks informē, ka vienas pieturas aģentūras darbu uzņēmis Rīgas domes Sociālais dienests, kur var saņemt informāciju par koordinēto valsts vai pašvaldības sniegto atbalstu, t. sk. par sociālās vai ārstniecības pakalpojumu saņemšanu.

R. Ločmele-Luņova jautā, vai citās Latvijas pilsētās ir pieejama informācija par pakalpojumiem un pabalstiem.

I. Alliks norāda, ka visos Latvijas sociālajos dienestos vajadzētu būt iespējai saņemt informāciju par pabalstiem un pakalpojumiem. Rīgas dome esot apstiprinājusi, ka ikviens, kas vērsies pie tās pārstāvjiem, esot apkalpots un informēts.

Ministru prezidente uzdod Labklājības ministrijai sagatavot informāciju, kas būtu aktuāla Zolitūdes traģēdijā cietušajiem un viņu tuviniekiem, un nosūtīt to visiem Latvijas sociālajiem dienestiem.

Ineta Jakovele norāda uz nekvalitatīva sociālās rehabilitācijas pakalpojuma saņemšanu Sociālās integrācijas valsts aģentūrā.

Ilona Jurševska norāda, ka par minēto pakalpojumu saņemtas arī ļoti labas atsauksmes, un aicina Inetu Jakoveli uz individuālām pārrunām.

R. Ločmele-Luņova informē par divām situācijām, kurās cietušajiem nav izziņas par to, ka tās būtu vērsušās pie neatliekamās medicīniskās palīdzības mediķiem, jo šoka stāvoklī personas nav novērtējušas situācijas nopietnību. Problēma – tā kā nav izziņas no

neatliekamās palīdzības, nav pierādījumu par veselības sarežģījumiem un līdz ar to atteikta pabalstu izmaksa.

R. Arnītis jautā, kā var pierādīt, ka ir sniegta medicīniskā palīdzība, kas ir kritērijs pabalsta piešķiršanai. Šis jautājums individuālā kārtībā būtu jāizvērtē VM.

E. Pole informē, ka par pierādījumu var uzskatīt to, ka persona nākamajā dienā pēc traģēdijas ir vērsusies slimnīcā.

Organizācijas "Ziedot.lv" vadītāja Rūta Dimanta: „Man ir ļoti skumji klausīties šo diskusiju- par sociālo sadaļu, jo var dzirdēt tikai vienu vārdu- nauda! Es gribu teikt, ka mūsu valsts ir izdarījusi ļoti daudz Zolitūdes lietā. Pirmo reizi pēc tam, kad cilvēki negadījuma laikā ir gājuši bojā bija Rīgas Domes pabalsti, bija valdības pabalsti, nevienam citam, kam uzkrīt jums virsū šāds atbalsts nebūtu sagaidāms- tas ir viens. Otrs- sabiedrība saziedoja caur ziedot.lv pusotru miljonu caur citām (*organizācijām*) vairāk kā 2 miljonus eiro, kas arī tiek nodota cietušajiem, kas arī ir pilnīgi normāli, ja valsts budžets, ko mēs paši veidojam no saviem nodokļiem, nav pietiekami liels, tad mēs palīdzam ar ziedojumiem. Tas ir mūsu pilsoņa pienākums un gods palīdzēt. Trešais- manuprāt, runāt, ka nav nekas īpašs, nedrīkst. Nedrīkst spļaut Dievam acīs, jo mēs visi esam dzīvi un sēžam pie šī galda, un šī ir īpaša lieta- Ministru prezidente sēž ar Jums un runā Jūsu konkrētās vajadzības, ģenerālprokurors sēž jau otro stundu, kriminālpolicija, visi ministriju pārstāvji- manuprāt, tas ir jānovērtē. Protams, ka tas ir svarīgi, šis ir īpašs gadījums, jo arī iedzīvotāju ienākumu nodokli, par Zolitūdes traģēdijā cietušajiem ir īpašs punkts, ka neapliekas ar nodokli saņemtā palīdzība. Tas ir Latvijā nebijis palīdzības apjoms- tas, manuprāt, ir jānovērtē. Un tagad, kad ir tas gads pagājis, manuprāt, tas ir tikai normāli, ka mēs visi esam vienlīdzīgi. Ja kādam uzbrauktu mašīna un bērns paliktu bez mamma, viņi saņemtu līdzvērtīgu atbalstu kā Jūs. Tas ir tikai normāli. Ir tikai jāpriecājas, ja nav invaliditātes, ja ir vesels cilvēks. Nav viss slikti šeit, ir labi. Un es domāju, ka ir jāpasaka paldies, ka ir šāda sistēma gada laikā uzturēta, un tikšanās notiek Ministru prezidentes līmenī. Es lepojos!”

L.Straujuma: Paldies!

I.Jakovele: „Es gribētu iebilst! Man nav par ko pateikties! Man nav jāpateicas par savas meitas nāvi! Tas ir viens. Otrs- Jūs gribējāt dzirdēt patiesību- pateikšu! Satversmē ir ierakstīts, ka cilvēkam ir tiesības uz savu dzīvību, Latvijas valstij vajag ar likumdošanu šīs tiesības nodrošināt. Mēs šī gada laikā redzams, ka nav kārtības ar likumdošanu, tādēļ tika pārkāptas manas meitas un Zolitūdes traģēdijā bojā gājušo tiesības. Es esmu ļoti pateicīga par līdzcilvēku palīdzību, bet ziniet es neesmu gatava tagad uzklaut kā Jūs (*R.Dimanta*) te mani tagad strostējat. Man nav jāpateicas neparko mūsu valdībai, kura ir pieļāvusi manas meitas nāvi, veikalā ienākot vienkārši pēc maizes. Un es tikai tāpēc esmu šeit- lai mēs kopā strādājom vairs nepieļautu šādu gadījumu. Un ziniet, es esmu sašutusi par Jūsu (*R.Dimantas*) attieksmi, ka man ir jāpasaka paldies. Un vispār mani ir kauns! Man ir kauns griezties, kaut kur prasīt kaut ko! Es neesmu radusi! Līdz šim momentam es vispār nekur neesmu gājusi un nevienam neko neesmu prasījusi. Un tagad neēju tāpēc, ka man ir kauns! Es saņemu visus savus spēkus un braucu uz šejieni, gatavojos, lai runātu par cilvēku drošību. Es pārdomāju katru savu vārdu, katru savu rīcību braucot uz šejieni (*sanāksmi*). Es domāju par cilvēkiem, kas vēl ir Latvijā, lai šāda traģēdija vairs neatkārtotos.”

R.Dimanta: „Kundze, šis nebija par to, šis bija par sociālo palīdzību!”

I.Jakovele: „Nē, šī bija nostrostēšana!”

R.Dimanta: „Mūsu valsts- tie esam mēs! Šeit nav runa par to, ka Ministru prezidente būtu būvējusi sagruvušo veikalu.”

I.Jakovele: „Bet Ministru prezidentes rokās ir likumdošana.”

R.Dimanta: „Labi, es atvainojos!”

L.Straujuma: „Ja tiktu ievērota tā laika likumdošana, šī nelaime nebūtu notikusi. Šo veikalu būvēja konkrēti cilvēki, skrūves skrūvēja konkrēti cilvēki. Es nenoņemu atbildību no

likumdošanas. Bet šiem cilvēkiem- viņiem bija vienalga, kā skrūve tika ieskrūvēta un tagad mēs redzam, kas šeit notiek. Un nedod Dievs, lai mēs katrs- 2 miljoni, kas mēs esam, lai mēs skrūvējot skrūves, katrs savā darbā nebūtu pavirši. Un lai šādas nelaimes nekad vairs neatkārtotos!”

I.Jakovele: „Es piekrītu!”

Lēmums:

1. Veselības ministrijas pārstāvjiem sadarbībā ar Regīnu Ločmeli-Luņovu rast risinājumu problēmsituācijai, kas radusies divām cietušajām personām – šoka stāvokļa dēļ cietušās personas notikuma vietā nav vērsušās pie neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta mediķiem, līdz ar to nav saņēmušas izziņu un attiecīgi – pabalstu.
2. Labklājības ministrijai līdz aprīļa beigām sagatavot informāciju, kas būtu aktuāla Zolitūdes traģēdijā cietušajiem un viņu tuviniekiem, un nosūtīt to visiem Latvijas sociālajiem dienestiem.

4. jautājums

Informatīvs ziņojums par esošo situāciju būvniecības jomā, aktualitātēm un jaunā tiesiskā regulējuma pozitīvajiem/negatīvajiem aspektiem

Ziņo: Ekonomikas ministrijas valsts sekretāra vietnieks Jurijs Spiridonovs un Finanšu ministrijas Tiesību aktu departamenta direktore Inta Liepa (prezentācija pieejama MK mājaslapas sadaļā par Zolitūdes traģēdijas jautājumiem)

Jurijs Spiridonovs informē, ka darbu uzsācis Būvniecības uzraudzības birojs.

Finanšu ministrijas Tiesību aktu departamenta direktore Inta Liepa informē par grozījumiem Publisko iepirkumu likumā. Šobrīd grozījumi tiek saskaņoti ar visiem resoriem ministriju līmenī. Plānots, ka līdz vasaras sākumam saskaņošana tiks pabeigta, lai likumu nodotu izskatīt Saeimai. Paredzēts, ka likums stāsies spēkā 2016. gada aprīlī.

Dace Gaile komentē, ka zemākās cenas kritērijs nav būtiskākais kritērijs Publisko iepirkumu likumā, lai izvēlētos uzņēmēju būvdarbu veikšanai.

R. Ločmele-Luņova pateicas Finanšu ministrijai par normatīvo aktu pilnveidošanu un grozījumiem, norādot, ka FM strādā pareizā virzienā.

5. jautājums

Informatīvs ziņojums par piemiņas vietas izveidi Zolitūdes traģēdijā bojāgājušajiem un cietušajiem

Ziņo: Rīgas pilsētas būvvaldes vadītājs Inguss Vircavs

I. Vircavs informē, ka šobrīd tiek sagatavots atzinums par blakus esošās daudzdzīvokļu mājas tehnisko stāvokli, drīzumā tas tiks pabeigts. Pēc Rīgas mēra uzskatiem, blakus esošo ēku vajadzētu nojaukt.

Rīgas pašvaldība šobrīd risina jautājumu par īpašumtiesību noteikšanu, tiek gaidīts oficiālais viedoklis no Priedaines ielas 20 zemes īpašnieka.

Drīzumā plānots izveidot memoriālu. Rīgas dome aņņemas organizēt piemiņas memoriāla izveidi un apsaimniekošanu.

Izstrādājot memoriāla dizainu, tiks izveidota īpaša komisija, kuras sastāvā būs ne tikai jomas eksperti, bet arī biedrības "Zolitūde 21.11" pārstāvji. Plānots, ka piemiņas memoriāls varētu tapt 2016. gadā.

I. Jakovele jautā, kāpēc līdz šim nav iekārtota piemiņas vieta, kur piederīgie varētu nolikt ziedus vai sveces. R. Arnītis informē, ka bijusi tikšanās ar īpašniekiem, Rīgas domes un biedrības "Zolitūde 21.11" pārstāvjiem, tomēr ideju par pagaidu vietas izveidi nav akceptējusi Rīgas dome un biedrība.

R. Ločmele informē par grūtībām operatīvi izveidot piemiņas vietu Priedaines ielā 20.

I. Jakovele norāda, ka nepieciešams izveidot grāmatu par Zolitūdes traģēdiju – mācību līdzekli, kurā tiktu aprakstīta ne tikai traģēdija, bet arī Latvijas operatīvo dienestu ieguldītais darbs un citi būtiski jautājumi.

Sanāksmi beidz 19.00

Sēdes vadītāja

L. Straujuma

Protokolē

L. Titāne